

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ÁRA:	Az előfizetés ára helyben:	Az előfizetés ára vidékre:	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:	Előfizetési árak külföldre:	HÍRDETÉSEK	BUKARESTBEN:
2 LEI	Évente 480 lei Félévre 240 Negyedévre 120 Havonta 42 Kézbesítési díj havonta 10	Évente 500 lei Félévre 260 Negyedévre 140 Ha ontá 50 Bérmintve postán küldve	BRAȘOV-BRASSÓ, Kapu-uca 64-66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Negyedévre 250 lei Félévre 500 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berbelot No. 1 vagy annak fiókjai vesznek fel. APRÓHÍRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik híromlásunk útján is feladhatók	2-50 LEI Vasárnap 5 LEI

XXX. ÉVFOLYAM.

BRAȘOV-BRASSÓ, 1924. január 17. (Csütörtök)

13. SZÁM.

A bükszádi eset,

ahol csendőrok a katolikus papot és az egyházközség több tanácsosát hazug vádak alapján letartóztatták, fogva tartották, állítólag testileg is bántalmazták, újabb adaléka a nálunk uralkodó jogtalan jogállapotnak. Egy olyan országban, hol nem a párt hatalom, nem a gyűlölet, s nem a tudatlanság, hanem a jogtisztesség, a törvény és az alkotmányosság uralkodik, hasonló hatalmi visszaélés meg nem történhetik. Sajnos azonban, ugyanaz a kormányrendszer, mely előzetes előkészítés nélkül, a parlament és a polgárság egy részének tiltakozása ellenére keresztülhajtotta az alkotmányreformot, amely a kisebbségek sérelmeinek orvoslására külön tárcanélküli minisztériumot létesített, s amely uton-utfélen hivalkodik felfogása és letéti szabadságával, állandó lehetőséget nyújt hasonló törvénytelen ségek és atrocitások számára.

Arról már nem is beszélünk, hogy a bükszádi róm. kat. plébánost és híveit micsoda buta és képtelen rágalom szavára tartóztatták le, pedig az a vád, hogy az egyháztanácsosok a templomban a román pap és a községi bíró agyonverésére esküdtek meg, maga is egy bizonyosság ártatlanságuk és igazságuk mellett.

De beszélünk arról a minduntalan megismétlődő törvénytelen és parbur eljárásról, hogy alsórendű hatósági közegek ügyészi vagy bírói eljárás nélkül önhatalmúlag letartóztatták, fogva tartanak, akárhányszor testileg is bántalmazznak tisztességes magyar polgárokat, akik ellen hivatalból még komoly vád sem merült föl, akiket csak helyi alacsony ármány, rosszakarát és bosszuvágy dobott a csendőri hatalmaskodás körébe.

Ez az állapot, ha minden más sérelem, melyet a kormányzat nyelvünk, iskolánk, kulturánk, gazdasági javaink, politikai jogaink ellen elkövetett, fennmaradna is, tovább már nem tűrhető. Románia becsülete, hírneve, alkotmányos államformája, népének erkölce, öntudata és a törvények szentségeben való bizalma ép úgy, mint a romániai magyarság jogrendhez szokott lelke haragosan tiltakozik a megismétlődő hatalmi visszaélések és a bennük rejlő gyalázatos törvénytelen ségek, az egyéni és polgári szabadság legdurvább inzultusai ellen.

A rendnek, mondja Deák Ferenc, csak az igazság lehet biztos alapja, az igazság pedig azt kívánja, hogy a főbb hatalom egyaránt méltányos legyen panaszok és panasziott írt, s részrehajlatlan eljárásának szigorúságát politikai tekinletnek soha fel ne áldozza.

Ezt az alapigazságot a mi kormányunk egyáltalán nem méltatja figyelemre. Emberei, akik jó pozíciókban ülnek, a hatalom pártfogásának és elnézésének tudatában követik el a jogtalan-ságok sorozatát, s mikor arról van szó, hogy a megsértett jogrendnek elégtétel szolgáltatassék, a pártpolitikai tekintet akkor is teljes mértékben érvénycsú.

Azt is Deák Ferenc mondta, s ez is általános érdekű igazság, hogy az állam óvakodjék a zsarnokság bármilyen nemű megállapításától, mert a kis zsarnokság ópoly veszedelmesebb, mint a magas zsarnokság. A zsarnokság, mely mindennapi viszonyainkra hat, sokkal veszedelmesebb és elviselhetetlenebb, mint akármely magas zsarnokság, akár törvényhozás, akár bárki is gyakorolja azt.

A kis zsarnokság!... Aminőnek a

rettenetes példáit ott láttuk Csíkszeredán. Gyergyószentmiklóson, Felsőcsernátonban, Bükszádon és számos más székely községben, s aminőnek súlyos és átka alatt nyög és szenved magyarságunk legnagyobb tömege.

A kormány mindezt cserébe és hálából azért, hogy ezt a rendszert közönyvével vagy gyámoltalanságával táplálja, bizalmat kíván a magyarságtól. Erre is van Deák Ferencnek egy bölcs és találó mondása, amit a Bratianu-uralomnak tudomásul kell vennie:

— A bizalom kényszerítést nem fogadhat el: meg kell azt érdemelni, s annak önként magától kell teremni, mint az égi harmatnak. A bizalmat igazság és nyíltság hozza létre, szeretet és türelem táplálja, de csak az idő fejtheti ki fakadó bimbóját, s aki annak kifejlődését hatalmas kézzel erőltetni akarja, feldulja a fakadó virágot, s elhervasztja.

Vajjon a felsőcsernátoni és bükszádi merényletek az egyéni és közszabadság ellen forrásai lehetnek a bizalomnak? Ezekből hullana az az égi harmat, melyet szeretetnek és türelemnek neveznek?

Fájdalom, a kis zsarnokság gondoskodik róla, ártatlan magyarok vérével és könnyével, hogy bizalom helyett bizalmatlanság, megnyugvás helyett elkeseredés, hála és odaadás helyett dac és bilincstörő indulat támadjon.

Ha a jogrend biztosítását nem várhatjuk felülről, magának a törvénytisztelő, igazságérző népnek kell megteremtene alulról.

És sürgősen, mielőtt a talaj be nem omlik lábaink alatt.

Jugoszlávia véd és dac-szövetséget kötött Olaszországgal

Kölcsönösen megvédik egymás területi integritását
A horvátok panasszal akarnak fordulni a népszövetséghez
Az év első politikai szenzációja

— A Brassói Lapok tudósítójától. —

BRASSÓ, jan. 15. Nagytekintélyű politikuskok és publicisták jósolták be újszázadei beszédekben, hogy ez az esztendő a politikai szenzációk esztendeje lesz, s hogy a váratlan politikai változások egész sorozata fogja megjelenni a világot. Az év első politikai szenzációja megtörtént Belgrádban, a kiséntant külügyminisztereinek konferenciájának kapcsán.

A konferencia alkalmából Belgrádban Európa minden részéből igen sok politikus gyűlt egybe, s ez a politikus egyvélég mindenre számított, csak arra nem, ami megtörtént: Jugoszlávia véd és dac-szövetséget kötött Olaszországgal. A tanácskozások Belgrádban a legnagyobb titokban folytak, s amikor a két ország képviselői a szerződést, amely ma végleges és megváltoztathatatlan tény, aláírták, a Belgrádban egybesereglett politikusokra hombaként hatott. Hogy is ne? Ha valaha szó lehetett arról, hogy e két állam képviselői leülnek egymással tárgyalni a zöld asztalhoz, úgy legfeljebb arról lehetett volna szó, hogy a tárgyaló asztalnál Fiume vitás kérdését megoldják. En-

nél messzebbmenő megbeszélésekre még a politikailag jól informáltak sem mertek volna gondolni, hisz úgy tudta mindenki, hogy a két ország között súlyos területális és gazdasági differenciák állanak fenn, amelyeket a fiúmei kérdésben történő megállapodás legfeljebb enyhíthet, de meg nem szüntethet.

A világpolitikai helyzet mérlegelésénél eddig Jugoszlávia és Olaszország csak mint egymással szemben álló felek jöttek számításba, s minden politikai koncepciót, amennyiben az e két országot illette, ebben az irányban vettek kombinációba. Mindezek a koncepciók most halomra dőlnek, s ez adja meg a megkötött szerződésnek a tulajdonképeni jelentőségét. Jugoszlávia és Olaszország ma, mint szövetségesek lépnek ki a politikai küzdőterekre, s ez a tény Olaszország részéről, amelyet vérgig sértett Franciaország magatartása, súlyos lépést jelent Franciaország részére.

A nagy világpolitikai eseményről a következő jelentések érkeztek:

Mit tartalmaz a szerződés?

BELGRÁD, január 15. A politikai viágot meglepetés érte. Jugoszlávia és Olaszország, amelyek eddig ellenfeleként állottak szemben egymással, tárgyalásokba bocsátkoztak, s e tárgyalások formális békekötésben, véd és dac-szövetséggel végződtek.

A szerződés aláírása már négy nappal ezelőtt megtörtént, s néhány nap múlva azt hivatalosan is publikálni fogják.

A tanácskozásokat olasz részről Bobrero tábornok, jugoszláv részről pedig Nincsecs külügyminiszter vezették.

Maga a szerződés két okmányból áll. Az első a fontosabb, hat szakaszban állapítja meg a szövetségesek egymással szemben fennálló kötelezettségeit, és pedig

Olaszország és Jugoszlávia kölcsönösen véd és dac-szövetségre lépnek egymással. Kölcsönösen megvédik a két állam területi

integritását és intenzíven fognak együttműködni a békeszerződések határozatainak betartásán. A katonai szövetség hangsúlyozottan a francia-csehszlovák szerződés ellensúlyozása céljából jött létre.

Politikai körökben a szerződések eme részéről az a felfogás uralkodik, hogy világpolitikai szempontból ez a legjelentősebb szerződés, amely a háború befejezése után Európa két állama között létrejött. A szövetség megkötése Európa összes diplomataira a megteremtés erejével hatott.

A szerződés második okmánya a fiúmei kérdés ügyét rendezi, amelynek részletei már korábban nyilvánosságra kerültek. (A szerződésnek ezt a részét a Brassói Lapok ma reggeli számában közöltük.)

A szerződés megkötésének ténye magában Belgrádban is nagy meglepetést keltett, de a jugoszláv polgárság körében cseppet sem fogadták örömmel, mert abban Jugoszlávia diplomáciai vereségét látják.

Horvátországban egyenesen elkeseredést váltott ki a szerződés megkötésének híre, és Zanella bívei már értekezletet is tartottak, amelyen azt állapították meg,

Jugoszlávia ezzel a szerződéssel önmaga alól rugta ki a talajt.

Zanellaék elhatározták egyúttal azt is, hogy a szerződés megkötése miatt és

annak érvénytelenítése céljából panasszal fordulnak a népszövetséghez.

Horvát politikai körökben erős a meggyőződés, hogy a Szövetség megkötése feltélenül maga után fogja vonni a Pasic kormány mielőbbi bukását.

Bethlen Párisba érkezett

BUDAPEST, január 15. Bethlen István gróf magyar miniszterelnök szombat este nagy késéssel megérkezett Párisba. Az állomáson báró Korányi Frigyes párisi követ várta.

Közelednek a liberálisok a munkáspárthoz

LONDON, január 15. A politikai pártok vezérei arról tárgyaltak, hogy a parlament mai megnyitóján milyen magatartást tanúsítsanak? A liberálisok — amint hírlik — ragaszkodnak ahhoz az eredeti elhatározásukhoz, hogy a kormányt első alkalommal megbuktatják. A munkáspárt javaslatát szerdán délután fogja benyújtani, mint az alsóház válaszfeliratára vonatkozó módosítványt. Ez a javaslat annak a megállapítására szorítkozik, hogy a kormány elvesztette az alsóház bizalmát. Munkáspárti körökben remélik, hogy a módosító javaslat ellen a liberális párt nem fog szavazni, sőt néhány liberális párti képviselőt leszámítva, az egész szabadelvű tábor meg fogja szavazni a munkáspárt külön indítványát.

Nem lehet megmenteni az elsüllyedt buvárhajót

LONDON, január 15. A tengernagyi hivatal közli, hogy az elmerült »24« számú buvárnaszádnak megmentéséről végkép lemondtak. Mivel az elsüllyedés helyén a tenger nagyon mély, a buvárhajó után kutató expedíció minden reményről letett, hogy a naszádot szerencsétlen személyzetével együtt megmentse.

Letartóztatták a lengyel fasisztavezéreket

VARSÓ, január 15. Lengyelországban — mint már jelentettük — messze szétágazó fasisztaszervezetet lepleztek le, melyről kiderült, hogy Hazafias Készültség elnevezéssel működött. A mozgalom vezetője Jankowiawski mérnök, aki a szervezet dik-tátora volt. A mozgalomnak az volt a célja, hogy a lengyel köztársaságból monarchiát teremtsen. A király személyében még nem állapodtak meg. A titkosan szervezett fasiszták vezéremerei közül többet letartóztattak. Így Galinski tábornokot, Tenkolavszki mérnököt, Gorcinski, aki a világháború alatt az orosz hadseregben megszervezte a harcoló lengyel legiót, továbbá Mihalovszki századost, és Lesniowszki ismert nagyiparost.

A kézdivásárhelyi bölcs primár

Kavarodás a Vigadó körül

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, január 15. Kézdivásárhely polgárságát erősen meglátogatta a végzet, mikor a liberális népboldogítás nyakára ültette Morvai Endrét primári minőségben. Az ő székfoglalójával beköszöntött a nyugtalanság és elégedetlenség is a régi székhely városba, s azóta állandóan ott tanyáz, mert az egész nap a megyei prefekt magas rendeleit leső és felfelé végtelenül aláutas primár gondoskodik róla, hogy a vele egyszerre beszállásolt jövevény nélküle el ne hagyja azt a várost, melynek apraja nagyja csak azért imádkozik, hogy megérhesse azt a percet, melyben Morvai Endre átadja hivatalát másnak, egy született románnak, aki több megértéssel és jóindulattal fogja intézni a szinmagyar város ügyeit, mint a magyarnak született exszolgabíró.

Morvai primár ur egyik legutóbbi városboldogító bölcs intézkedése ejti most kétségbe Kézdivásárhely mindenféle adóspeciálissal agyonnyomott polgárságát. Hónapokkal ezelőtt ugyanis Morvai primár egy állítólagos felsőbb rendeltetűre támaszkodva, a bírói eljárás mellőzésével rövid, de karhatalmi uton egyszerűen kidobta a város tulajdonát képező Vigadó bérletéből Töpfner és Angyal bérlőket, dacára annak, hogy két éves szerződés biztosította részükre a bérletet. A bölcs primár, bár tudta, hogy az erőszakai kidobott bérlők jogaik érvényesítése végett pert tek folyamatba a város ellen, a per eredményének bevétele nélkül bérbe adta husz évre a Cell cég Cell Károly csoportjának a Vigadót és szerződésileg arra kötelezte az új bérlőt, hogy negyvenezer lejt fektessen be javítási munkálatokra. A Cell-cég vállalt kötelezettségének megfelelően a javítási munkálatok tetemes részét elvégeztette, de ekkor lecsapott a villám a sepsiszentgyörgyi törvényszék ítéletének képeben. Töpfner és Angyal bérlők felebezését a törvényszék indokoltan találta és kötelezte a várost, hogy felebevételre való tekintet nélkül tizenöt nap alatt bocsássa a kilakoltatott bérlők hirtokába vissza a törvényellenesen, erőszakkal elvett Vigadót és fizessen tekintélyes kártérítést. Ez az ítélet most igen súlyos helyzetbe hozta a szerencsétlen várost, mert a primári bölcsesség nemcsak azt eredményezte, hogy Töpfnerék jogos kárkövetelését meg kell térítenie és viselnie kell a vesztett per költségeit, hanem ki van téve annak is, hogy a Cell cég is kártérítési igényvel lép fel. A primári zseniáltság állítólag úgy igyekszik kettévágni az általa hangozott gordiuszi csomót, hogy közigazgatásilag életveszélyesnek fogja nyilvánítani a Vigadó épületét, de ezzel csak ideig-óráig huzhatja el a pártatlan bíróság ítéleteinek végrehajtását, mert egy tárgyilagos szakértői szemle hamarosan tisztázni fogja a helyzetet, s csak újabb terhet fog róni annak a polgárságnak nyakába, mely-

nek megkérdőzése nélkül ilyen helyzeteket teremt Morvai Endre primár. Most már csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy a várost így ért anyagi megterhelés fedezésére minő új adót eszel ki a bölcs primár.

Névtelen feljelentés áldozatai a bükszádi plébános és társai

A letartóztatott p. ébános és a négy egyháztanácsost Sepsiszentgyörgyre szállították

A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, január 15. A lapunkhoz ma utabban beérkezett tudósítások megerősítik, hogy Ferencz Sándor sepsibükszádi róm. kat. plébános és tizenegy róm. kat. egyháztanácsost január 9-én, illetőleg 12-én a csendőrség letartóztatta és január 15-ig, tehát a mai napig fogva tartotta.

A perrendtartás értelmében a csendőrségnek 48 órán túl nem áll jogában letartóztatottakat fogva tartani, hanem az idő leteltével át kell adnia őket az illetékes királyi ügyészségnek.

Ez azonban csak egy hét múlva történt meg.

A mai napon ugyanis a letartóztatottakat, mind a tizenkét egyént beszállították Sepsiszentgyörgyre, a törvényszék fogházába. Ferencz Sándor plébános és a legelőbb letartóztatott négy egyháztanácsost, nevezetesen Németh Gyulát, Bartos Lajost, Onika Mártont és Abrahám Ferencet tovább is fogságban tartják, sőt a plébánost állítólag az állam-biztonsági hivatalnak adják át további intézkedés végett.

A többi letartóztatott egyháztanácsost, névszerint Nagy Gyulát, Análka Mátyást, Zant Gyulát, Antalka Györgyöt, Domokos Gábort, Mokán Ferencet, Németh Mártont, és Németh Györgyöt ma délelőtt szabadonbocsátották.

A letartóztatás előzményei meglehetősen homályosak és visszáak. A templomban történt eskütelés, melyről a Brassói Lapok tegnapi számában megemlékezett, a szokásos formák és formulák mellett megtörtént ugyan, de újabb információ szerint nem ez adta meg az ürügyet és alkalmat a plébános és a négy egyháztanácsos letartóztatására.

A csendőrség munkáját, hír szerint egy névtelen feljelentés indította meg, mely azzal vádolta Ferencz Sándor plébánost, hogy

ők gyújtották fel Keresztész Lázár közszéki bíró csürjét és pedig erre Abrahám Ferenc egyháztanácsost bérlették fel.

A letartóztatott négy egyháztanácsos, köztük Abrahám Ferenc, az állítólagos tettes ezt állítólag be is vallotta. Abrahám Ferenc, az egyoldalú információ szerint bevallotta, hogy társai negyvenezer lejt és három zsák gabonát ígértek neki, ha felfújja az általuk gyújtott közszéki bíró csürjét. Mások azonban arról tudnak, hogy Abrahám és vallomást, ha megette, nem jószándóból tette, a négy vádolt egyháztanácsos és a plébános pedig

tiltakoznak e névtelen rágalom ellen. Különben a súlyos vádra nézve illetékes fóruma még egyik letartóztatottat sem hallgatta ki idáig.

A névtelen vád olyan részletekről is tudott, hogy már Abrahám Ferenc a csürt felgyújtója. Németh Gyula, Bartos Lajos és Onika Márton távolról nézték ezt a gonosz műveletet.

A bükszádi fogságban Ferencz Sándor plébánost a hét egyháztanácsossal egy szobába zárták, míg a négy más egyháztanácsos külön más szobában voltak bezárva. Ezek itt tették állítólag beismerő vallomásukat, de hogy tényleg tették-e, s há igen, milyen körülmények között, azt még állapítani nem lehetett.

Annyi bizonyos, hogy Ferencz Sándor plébánost, aki egyházközségének buzgó, derék, példás vezetője, igazi papként viselkedő plébános, méltatlanul és igazságtalannul éri az a rettenetes vád, hogy ő biztatja fel tisztársait a gyújtogatásra. Ferencz plébánost, aki vallása védelmében mindig odaadást és energiát tanúsított, egy félrelévelel ezelőtt már vádolták államellenességével, de a brassói törvényszék a vád és következményei alól felmentette.

Az ellene irányuló fenekedés abban a viszályban leli magyarázatát, hogy a plébános híveit megakarja tartani egyháza-nak olyan törekvésekkel szemben,

melyek ezeket más vallás körébe akarják vonni, ami azonos a bükszádi székhelyek denacionalizálására való törekvéssel.

Most már, hogy az ügy az illetékes fórum elé került, a letartóztatottak sorsát méltán rá lehet bízni a bíróság tárgyilagos és igazságos eljárására. De azokra a körülményekre nézve, melyek a bíróságtól távol az ügyvel kapcsolatban még elintézelennű. állunk. Főképp Ferencz Sándor plébánosnak a sorsára nézve, Rauca prefekt jogérzetére és emberiségére apellálunk. Ettől indítva bizonyára meg fogja találni a módot, hogy az ártatlanul meghurcolt plébános mielőbb szabadon bocsáttassék és lelkiismeretesen betöltött hivatásának mielőbb visszaadassék.

SATMAR

DACIA

(volt Pannónia szálloda, étterem és kávéház. Kitchi konyha, alibánci szobák, hideg-meleg vízvezeték és bő napi ill.)

A francia frank védelme

A francia kormány nem tud újat kitalálni

— A Brassói Lapok eredeti távirata —

BRASSÓ, január 15. A francia frank végtelennek mutató esésével kapcsolatban a francia kormány intézkedéseiről a következő eredeti párisi táviratunk számol be;

PARIS, január 15. A kormány ma terjesztette elő a valutakrizis megszüntetésére irányuló sürgős tervét. A megoldás módjait a következő eszközöket ajánlja: idegen devizák forgalmának szigorú ellenőrzése; francia exportőrök által külföldre bocsátott devizák visszahozatala, bizonyos termékek aranyfrankban megszabott mozgókálá alapján kivételendők kivétel vámkor kiszabása és bizonyos külföldi államoknak Franciaország hitele ellen indított akciójának meghússítása céljából a kormány közgazdasági örködésének szigorítása.

A tervet ez a távirat csak főbb vonalaiban tárja elénk, de az már annyiból is bizonyos, hogy a francia pénzügyi kormány éppen olyan tehetetlen marad a saját pénz-válságával szemben, mint a többi államok, amelyek eddig azon keresztülestek. Azok az eszközök már rég teljesen hatástalanoknak bizonyultak a gyakorlatban, amelyeket a francia kormány most előszed és bizonyos, hogy ebben az esetben nem fognak azok jobban beválni, mint eddig.

Minden kormány hibás uton indul el, amely a valuta-romlás okait idegenben keresi. Keresse a francia kormány a bajokat a saját belső és külső politikájában, s nagyon könnyen megtalálhatja, s ha elég őszinte lesz hozzá, hogy beismerésének következményeit levonja, akkor az orvoslás módját is meg fogja találni.

Ennek a megállapításnak igazolására pedig elég egyetlen tényre hivatkoznunk: a francia-cseh szerződést a francia franknak katasztrofális zuhanása követte, — az olasz lira javulásában ellenben alighanem az olasz-jugoszláv szerződés leszámítását találjuk meg.

Alkalmi vétel!

Olcsó á!

Varrógépkereskedők! Szabómesterek!

30 drt. 16x33 eredeti „Singer” central bolbin szabó maídnem új varró gép egyenként is eladó. Nagy választék ipari és családi varrógépekben ezek alkalmasságban, lógóp és kerékpár alkatrészek. Gép- és igyverjavító műhely.

BAUMGARTEN GEZA

Marosvásárhely, Főter 28 sz. Telefon szám 114.

Az Ur ítélt

Írta: Halmágyi Mária.

A kávéházban közepén vágódott ketté egy divatos keringő zenéje. A primás, ki egy perccel később hallotta meg a hirt, még kicsalt egy-két akkordot hegedűjéből, s a futkosásban, rémült megdöbbenésben szinte jajgatva sikoltottak a hangok. — A vendégek kíváncsian kérdezősködve szaladgáltak össze-vissza, s a pincérek fájdalmasra kényszerítették mindig egyformán mosolygó arcukat, úgy magyarázták. — Második emelet, 9-es szobában... igen, a Karcsi nagyságos ur, meg egy fiatal leány... még élnek...

Lázasan törtettek fel az emberek a szőnyeggel borított lépcsőkön, de egy időközben előkerült rendőr utjukat állta a szoba ajtaja előtt. Sisakjára rásütött a lámpafény, bántóan csillogtak rajta a számok, s borzú hangon, erőlyesen tartotta vissza a tömeget.

— Nem lehet kérem... Már elküldtem az orvosért. Távozzanak azonnal! — A felizgatott emberek újra begyűltek a kávéházba, s kis csoportokba verődve találgatták az eset okát.

Benn, a 9-es szobában, a frissen párolgó vér átható szaga borult a levegőre. Az asztalon levelek heverték s a fehér vászonnűgyűzőkkel takart ablak deszkájára dobva egy picit, leheletkönyű batizt zsebkendő. Finom himzését remegő kezek gyűrűték össze, de még árvaságában is lemosolygott róla a név: — Irénke.

Az ágyra dőlve nehéz, elhaló lélekzettel haldoklott a leány. Homlokából lassan szivárgott a vér, végigfolyt rózsaszínű ruháján. Karjáról lecsuszott a ruha ujjja, s a fehér bőrön piros csíkot szántott egy aláhulló vércsepp. Dus, gesztenyeszínű haja kibomolva pihent az ágy vászontakaróján, sápadt ajka még kinosan vonaglott. Pici, lakcipós lábait nem érte a földre, meg-megrándultak, s ilyenkor hozzáütődtek az ágy deszkájához kopogva.

A fiu úgy feküdt eszméletlenül, ahogy a szőnyegre zuhant. Feje lecsukott mélyen, homlokával az ágyhoz támasztva térdelt. Hőfehér ingmelle megtörött, s a szíve fölött teljesen átáztatta a lüktető, bugyborékoló vér.

A szoba sarkába hajítva a kis, elefántcsontagú revolver, s az egyik széken friss, fehér orgonacsokor hevert.

Pár perc múlva betegszállító autó állt meg a kávéház előtt, s a rendőrvos és assistens közömbsében haladtak fel a lépcsőn. Már elmúlt a záróra ideje, s a tulajdonos gesztikulálva rimázkodott a várakozó vendégeknek, de a tömeg nem volt hajlandó szétoszlani. A fiut mindenki ismerte. Néhányan, akik gyakran virrasztották át vele az ójszakát a kávéház törzsasztalai mellett, kipirult arccal, lázasan magyarázták a többieknek.

— Tudtam, hogy ez lesz a vége. Már hetekkel ezelőtt említett is nekem ilyesfélét, hogy neki csak teher az élet. Szegény Karcsi, nagyon bizalmas volt hozzám...

Nem volt, aki ellentmondjon. Egy

kicsit mindenki irigyelte a másiktól, hogy az emberek érdeklődése megoszlik közöttük, s igyekeztek valótlan, de szenzációt keltő kijelentésekkel leíromfolni egymást. Olyan szavakat, nézeteket emlegettek, mik soha az öngyilkos fiu szájából el nem hangzottak, de alkalmasak voltak arra, hogy regényes háttérrel adjanak tetteinek.

A rendőrvos türelmetlenül rántotta fel a szoba ajtaját, odasietett az ágyhoz, s megbotlott a finban. Beszólította a kinn lézengő rendőrt, s a két hörgő testet egymás mellé fektették. A leány szívéhez hajlott először. Egy percig figyelmesen hallgatkozott, aztán sietős kézmozdulattal inett.

— Ennek nincs szüksége segítségre...vége.

Azután a fiu csuklóját fogta meg. Az assistens segítségével óvatosan fejtette az inget, levetkőztette, s elővette a magával hozott műszertáskáját. Ideiglenesen bekötözte a vérző sebet, s halkán adta ki a rendeletet.

— Hivjanak még valakit, óvatosan tegyék fel a férfit az autóra. Életveszélyes ugyan az ő sebe is, de mindenesetre megpróbáljuk, hátha segíthetünk rajta. Az autó visszajön a holttestért, addig assistens ar ilmarad.

A rendőrvos rohant a kávéházba, s fontoságának teljes tudatában világosította fel a várakozó embereket.

— A leány meghalt... hamar jöjjen segíteni valaki, hogy a fiatal urát elszállíthassuk. Még él.

A tömeg gyorsan oszlani kezdett. Hirtelen sürgőssé vált mindenkinek a

hazamenetel, csak az egyik pincér vállalkozott.

Fanyarul, mosolyogva szólt oda a rendőrnek. — A Karcsi ur most is tartozik nekem, ha meghal, odavesz a pénzem. Menjünk hát.

A rendőrvos durván felkacagott, úgy ütötte hátba. — Nagy svihák maga Pistal!

A fiu nem törődött már azzal, hogy adása maradt valakinek. Sovány, nyulánk teste elnyulva pihent a robogó autó párnáján, hörgő lélekzete el-elakadt, viaszszárga arca teljesen halottra emlékeztetett.

A kórház előtt megállt az autó, s egyenesen a műtőterembe vitték.

Az assistens a 9-esben magára maradt a halottal. Leült egy székre az ablak mellé, ott várta, amíg érettük jönnek. Fiatal lelke meg megborzott a halál közelségétől, idegei felajzottan nyugtalanították, s szeme minduntalan a merevülő leánytestre tévedt. — Milyen kár érte! — Szakadt fel belőle. — Szép volt és fiatal... Onkéntelenül rátévedt szeme a hátrahagyott levelekre.

Finom, hajszálvékony betűkkel voltak megcímezve a borítékok, s az egyik nem volt bezárva. — A rendőrségnek. — Remegő kézzel húzta ki a levelet, s meghalottan olvasta el a rapszodikus sorokat.

— Közös akarattal megyünk a halálba; egymás nélkül kinosabb az élet. Ertesítsék szüleimet: Kovács Irén, Kolozsvár, Unió ucca.

Alatta ideges férfikéz vonásai: —

Zichy Géza gróf meghalt 1849 - 1924

A Brassói Lapok tudósítójától.

BRASSÓ, január 15. A magyar zenei és művészvilágot váratlan gyászeset rendítette meg. Zichy Géza gróf, a kiváló zeneszerző, zongoraművész és költő Budapesten kedden reggel meghalt.

Zichy Géza gróf, aki 1849 július 22-én Szilvási (Zemplén megye) született, nemcsak mint zongoraművész, de mint költő és zeneszerző is országos hírnévre tett szert. A zenében első oktatását Mayrbergertől kapta, aki azonnal felismerte az ifjú ritka zenei tehetségét. A 14 éves Zichy Géza egy szerencsés vadászati alkalmával jobb karját elvesztette, de ez nem csüggesztette el, és nem fértelte le művészi hajlama és ambíció kifejtésétől. Mos. még fokozottabb odaadással és nagyobb intenzitással képezte magát zongoraművésszé — balkezeivel. Ritka elszántságát fényes siker koronázta. Mint félkezeű zongoraművészünk nemcsak bent az országban, hanem egész Európában ünnepeket nevelt meg magának. A zongoraművészetben Volkmann Róbert és Liszt Ferenc voltak tanárai. A zongorairodalom terén egész új iskolát teremtetett, melyben a balkézvirtuozitást a legmagasabb fokra juttatta. Félkezes lelkéje bosszorkányosan felett volt. Alézett, poetikus zengő előadásának módja közkedvelte a játékokat. Ifjabb éveiben a nagyvilág valamennyi jelentősebb koncertprogramján csillogtatta blüztudását.

De Zichy Géza nemcsak mint zongoraművész aratta labirint, hanem zeneköltői téren is méltó ismerés kiérdemelték. Alár című magyar társadalmi történeti nagy operáját 1896-ban mutatták be a magyar királyi operaházban, s határozott sikert ért el. E zenei művét Német- és Franciaországban is bemutatták. Zichy több operát írt. Legszemélyesebb műve Roland meséje című operája volt. Ezenkívül Rákóczy és Nemo című daljátékai is nagy tetszésnek és elismerésnek örvendtek.

Mint író, költő és drámaíró is jelentős névhez jutott. Tagja volt a Kisfaludy- és a Petőfi-társaságnak, melyeknek előadásain többször érdek s leolvadásokat, s tudományos esszéit is tanulmányokat olvasott föl. Memoárjai, melyekben életének gazdag eseményeit írta le, német nyelven jelentek meg. Ferenc József király 1891-ben a magyar királyi opera, s a Nemzeti Színház intézőjévé nevezte ki, s e művészi társulatoknak ügyeit három éven át vezette. Életének két utolsó évtizedét csendes visszavonultságban töltötte hol Budapesten, hol Magyarországi birtokain.

Veje Zichy János gróf, volt miniszter, a néppárt egykori vezére és a mai magyar politikai életnek is számottevő alakja.

Iréne megirt mindent, kérem ne bontoljanak. Károly.

Az autó visszatért. Az assistens magához vette a leveleket, letakarta a halottat, az ablak fehér függönyével, s kiadta a parancsot a rendőrnök és a kórházi szolgának. — Vigyék a hullatereimbe! En magam meg gyalog megyek. — Sokkal inkább megvolt rendülve, minthogy képes lett volna a halottal a rövid utat megtenni.

A műtét után ólomszínű arccal, mellén és homlokán jeges tömlőkkel feküdt a fiú. Ágya mellett állandóan ott állt egy jóságos arcú, szelíd ápoló apáca, s rövid időközönként megajította a borogatásokat. Az orvosok fejcsóválva haladtak el a nagybeteg mellett, s halálán, de szigorúan adták utasításait. Az ápolónővér fáradtan felelt kérdéseikre. — Nem. Nincs eszméletnél... nem volt egy percig sem.

Elsimította a ilanell takaró gyűrődéseit, s puha kendővel törülgette le a fiú verítékes kezét, homlokát.

Másnapra megjöttek a leány szülei. Az anyja, szép, magas asszony, arcára szorított teinyérről, kétségbeesetten, sirva állott a fehér lepellet letakart holttest mellett. Az apja, mosolygásra teremtett arca, rémülten bámult egyikről a másikra, nem tudta megérteni, hogy mi történt, s fájdalmában bágyan ismételtette. — Miért is engedtem ide... miért engedtem... Az asszony könnyöröggé nézett fel, ajkai vonaglottak, s egész valója azt látszott kéri. — Ne vádolj... ugye nem vádolsz engem?... én nem vagyok az oka...

Franciaország az elszigetelés ellen védekezett a cseh-francia szerződéssel

Miért volt szükség a szerződésre — Uj államcsoporthoz készülnek Európában

— A Brassói Lapok munkatársától.

BRASSÓ, január 15. Talán soha annyira nyilvánvalóvá közbellyé lett politikai axióma nem vált, mint ma a kisanant külügyminiszterének belgrádi konferenciája után az az axióma: bárhol történő bármily kis vagy nagy jelentőségű politikai esemény feltétlenül kihatással van a többi államok és a többi társadalmak sorsára, politikájára és életére. Talán furcsán hangzik, de tény az, hogy

a kisanant konferenciája a múlt hónapban lezajlott angol parlamenti választások hatása alatt folyt le,

s annak jóformán minden megbeszélését és határozatát, ha nem is közvetlenül, az angol konzervatív párt bukásának szelleme irányította.

A konferencia programjainak mindegyike, legyen az a most inkább előtérbe nyomuló orosz kérdés, legyen az a jugoszláv-olasz megegyezés, legyen az a magyar kölcsön ügye, vagy akár — és ez a legfontosabb — a francia-csehszlovák szerződés, mind az egyetlen angol helyzet adottságának nézőszögéből nyert megoldást, ha megoldásról egyáltalán beszélni lehet.

Nézzük mindenképp a legfontosabbat,

a cseh-francia szerződést

A diplomaták — hisz érthető — letagadják ennek a szerződésnek a fontosságát és jelentőségét. Azt mondják, nem történt egyéb, mint az eddigi helyzet szankcionálása, irásbafoglalva.

Ha ez így volna és csak egy helyzet szankcionálásáról volna szó, egyáltalán nem lenne szükség ilyesmire, amikor írásbeli szerződés nélkül is olyan szépen megélt egymás mellett Franciaország és a kisanant. Nem, erre az írásbeli szerződésre szükség volt, sürgős, feltétlenül szükséges volt Franciaországnak.

Ez a szerződés sohasem jött volna létre, ha az angol választások végeredménye nem Anglia világpolitikájának alapjaiban való felforgatását jelentené.

Maga Franciaország is számolt azaz, amire nemcsak Németország, de az egész világ számított: Franciaország teljes elszigetelésére abban az esetben, ha Anglia, amely még ideig-óráig becsületből kitartott a nagyánánt ideáljai mellett, megújja ezt a szövetséget és saját gazdasági érdekeinek sürgős megmentésére szakít eddig folytatott politikájával. Ismeretes, hogy Angliának

sokba, igen sok pénzébe került a francia barátság, s ismeretes az is, hogy ez adta meg a végső lökést az angol konzervatív párt bukása felé.

Ez a bukás pedig esedékessé tette Franciaország elszigetelését, ami ellen a francia kormány most kijátszotta ütőártyáját: szövetséget kötött a hű, hálás és mindenre kész Csehszlovákiával.

Ez a szerződés azonban nem úgy készült, hogy az csak a két szerződő félre legyen kötelező, hanem, hogy annak rendelkezéseit a kisanant többi államaira is kiterjesszék. Franciaország ebben az elgondolásban hihetetlen merészséget és — mondjuk — önteltséget áruelt. Azt hitte, hogy a francia elszigetelésének riadójával összes eddigi barátai, mint egy ember állnak talpra, s az első hívó szóra, amely nem egyéb, mint a cseh-francia szerződés leikesei fognak sorakozni Franciaország zászlója alá. Ebben az önteltségben nem számolt a hűség kérdésével, amely, amint a következmények mutatják, súlyosan esik latba a jövőbeni politika átalakulásainak.

Sem Románia, sem Jugoszlávia nem tanusították azt az elhatározott készséget a szerződés körül, amelyet Franciaország elvart.

Románia kereken és nyíltan megmondotta, hogy hűségében érzi sértve magát, s kijelentette azt is, hogy ha neki tárgyalni valója van Franciaországgal, úgy azt megtárgyalja ő maga, nincs szüksége csehszlovák közvetítésre. Jugoszlávia pedig Sztalajkovits kövele után szólalt meg, azt mondván: Jugoszláviának semmi köze Oroszországhoz.

Mert a cseh-francia szerződés ütközpontja:

az orosz kérdés.

Franciaországnak Angliával szemben nagy és megbecsülhetetlen szüksége van a még mindig hatalmas és befolyásos orosz birodalomra, még akkor is, ha annak államformája a szovjetrendszer. Romániának pedig, éppen úgy mint Jugoszláviának e tekintetben éppen ellentétes érdekei vannak, amelyeket mindkét állam a maga szükségleteinek megfelelően akar érvényesíteni. Ezek a különféle érdekek fogják holtbizonyossá tenni a kisanant bomlását, amelyet eddig a Magyarország elleni közös érdek tartott össze. Egyrészt azonban ezek a körülmények, a-

melyek ezt a Magyarországgal szembeni szövetséget talán indokoltá tették, megszűntek, másrészt azonban sokkal súlyosabb érdekek forognak kockán, amelyek a magyar kérdés jelentőségét leszállítják.

A mai európai politika az angol-francia — ma még lappangó — viszály körül forog. Ez adja meg egyetlen és súlyos jelentőségét a cseh-francia szerződésnek, amelynek nagyjelentőségű következményei már mutatkoznak. Ha nincs francia-csehszlovák szerződés, akkor nem jön létre a

a jugoszláv-olasz szerződés

sem, amely magvát képezi egy új európai államcsoporthoz. Tudva levő, hogy Olaszország teljes eikeseréssel nézte ennek a szerződésnek a megkötését, és sietett a maga érdekeit megvédeni, még annak árán is, hogy eredendő ellenségével, Jugoszláviával véd és dacsövetséget köt.

Bizonyos politikai körökben ezt a szerződést úgy szeretnék beállítani, mintha annak élet Magyarországgal irányították volna. Ez nem áll. Sem Jugoszláviának, sem Olaszországnak politikájában ma már Magyarország nem játsza azt a szerepet, amelyet csak éppen egy esztendővel is ezelőtt játszott, s semmi gyakorlati célja sem volna ennek a szerződésnek abban az esetben, ha az tényleg Magyarországgal szólna. De áll az, hogy e két állam sürgős szükségét látta annak, hogy Franciaországgal imperializmus ellen védekezzenek, és hogy felvértezve várja Franciaországnak mindazokat a kísérleteit, amelyekkel őket az ő érdekeinek szolgálatába akarja hajtani, hogy az elszigeteltség ellen védekezhessenek.

A következményekből már most megállapítható, hogy

a francia cseh szerződés Európa államait nem változtatja ki azt a rokonszenvet és feltétlen behódolásra való készséget, amelyet Franciaország remélt.

A francia kormány vélt szövetségei nem siettek alátámasztani ezt a szerződést és nem lesz majd meglepetés az sem, ha az eddigi állapotoknak ez az írásbeli szankcionálása minden gyakorlati eredmény nélkül, céljait vesztetten egyszerű porosodó akta lesz. (k.)

Ip-vállalatok, mezőgazdasági és kereskedők leírásai

szalonnát

2-4 táblásig 1-2 olvasztott disznósajt, liszt és paprika, szalonnát napi aron által beszerezhetik.

HENCZ IMRE cégnél Nagyvárad, Str. Vlahutá (Sz. János st.) 32. Telefon 4 38. Állapítvány: 1911.

Tudtam, hogy Irénke ragaszkodik hozzám, szerel, s örült bosszuvágyában szülei iránt, elárultam neki tervemet. Szegény, ragaszkodott ahhoz, hogy velem jön, nem hagy el s én — megvettem.

Uram, nagyot vétköztem, meg tudsz nekem bocsátani?

Az Ur résztvevően tette a leány fejére áldó kezeit.

— Leányom, most megtudtad a valót... ne sirj... ártatlan vagy... rajongó voltál és hiszékeny, s szeretettel feltételeztél kereset valakit, ki felékesítsen minden széppel. Jóval... akarod-e még, hogy az örökéket egymáshoz rendeljen benneteket?

A leány odarejtette fejét az Ur ölébe, s irtózáva suttogta.

— Iszonyodom Uram: fáj látni őt az én szememnek... ha szereted kis szolgálodat, küldd vissza őt a földre...

Az Ur legyintett kezével, s a fiú lelke gyorsan ereszkedett, mind a több, alább...

Hajnalodni kezdett. Az ég alján vörös sáv húzódott végig. Szürke félhomály borult a kórház szobájára, s a kis székelyen álló lámpa egyszerre kialudt... Az apáca nyöszörgő hangokra ébredt fel. Isten dörzsölte meg szemét, s félálomban hajolt a fiú fölé. Nem csaldott. A beég ajka megvonaglott, szemét felnyitotta, s nyöszörgőve szólalt meg. Vízet...

A nővér megnyomta az orvos szobájába vezető villamoscsengő gombját.

Izgottan sietett be az orvos, s csodálkozva bámult a fiú felülkelt arcába. Egy pár csöpp konyakot adott be neki, s a beteg halkán suttogta. — Köszönöm...

Az orvos szeme dőlőttől csillogott, s megrázta az apáca kezét.

— Nővér, csodát tett a tudomány és a maga önfeláldozó ápolása. A beteg minden veszélyen túl van... bizonyos, hogy jobban lesz...

HIREK

A miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter szemléltje Erdélyben

Az állami vállalatokat vizsgálják felül

(Bukaresti tudósítónk telefonjelentése.)

BUKAREST, január 15. Bratianu Jonel miniszterelnök és Constantinescu Tancred kereskedelemügyi miniszter Styrbey Barbu herceg és N. Stenescu igazgató kíséretében ma Resicára utaztak, ahol az állami ipartelepeket fogják felülvizsgálni. Innen tovább utaznak és bejárják Erdélynek és a Bánátnak minden olyan városát, ahol az államnak iparvállalatai vannak, mert ez az út az állami üzemek kereskedelmi alapra való helyezésének kérdésével van összefüggésben. Remélhetően a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter is nyitott szemmel fognak körülnézni az állami üzemekben és elhíven az esetben az utnak csak kedvező hatással következhetnek. Kétségtelen ugyanis, hogy az állami vállalatokban még a tiszta kereskedelmi alap megteremtése előtt is sok javítani való akadna.

(Duca külügyminiszter Bukarestben.) Bukarestből telefonálta tudósítónk: Duca külügyminiszter a kisanat külügyminiszterének belgrádi konferenciája után tegnap este kilenc órakor Bukarestbe érkezett. Mint Belgrádból jelentik, a külügyminiszter vasárnap reggel utazott el Belgrádból. Az államason Ninules külügyminiszter feleségével, Ivanovics, a kamara elnöke, Szalajkovic, a párisi jugoszláv követ, Seba csehszlovák követ, Gavrilovic külügyminiszteri vezér-titkár, valamint a belgrádi román követ-ség tagjai búcsúztatták. Duca külügyminiszternek távozásakor a jugoszláv kormány nevében szép ajándékot nyújtottak át a belgrádi konferencia emlékéül.

(Zárt tárgyalások az Ulain-pörben.) Budapestről jelentik: Az Ulain-féle bűnügy iránt megnyilvánuló érdeklődés nem talál kielégülésre, mivel a főtárgyalásra tulnyomó részben zárt tárgyalásokat rendelt el a bíróság. Döhmel Frigyes kihallgatását ma is zárt ülésen folytatták. Záborszky rendőrfogalmazó, aki Ulain Ferenc dr.-t külföldre való elutazása alkalmával felkeltőztatta, elmondta az ismeretes részleteket. Ezután Pakots József nemzetgyűlési képviselő kihallgatása következett, aki szintén zárt tárgyalást kért.

(Meghalt a bukaresti kereskedelmi akadémia rektora.) Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy Sztaniszlavszky Chichotzky, a bukaresti kereskedelmi akadémia rektora vasárnap délelőtt Herkulesfürdőn meghalt.

(Vintileancánál megakadályoztak egy vasúti szerencsétlenséget.) Bukarestből jelentik: Brailából érkezett jelentés szerint tegnap este nyolc órakor a vintileancai állomáson a mult évihez hasonló vasúti szerencsétlenséget sikerült elhárítani. Az állomás személyzete elindított egy személyvonatot az állomásról, anélkül, hogy levárta volna, hogy a jassy-i gyors vonat befusson. Alig ment ki a gyorsvonat az állomásról, az egyik forgalmi hivatalnok észrevette a tévedést, riadójelt adott, s visszarendelte a vonatot a nyílt pályáról. Alig érkezett be az állomásra a visszarendelt személyvonat, herobogott a gyorsvonat. Nehány pillanatrai késedelem a legnagyobb katasztrófát idézhette volna elő.

(A katolikus nőegylet estéje.) amely a már is megnyilvánuló érdeklődést tekintve bizonyára szép sikerrel fogja jutalmazni a farsangot nem ismerő rendezőket — mint értesülünk — február hó 2-án lesz a Redut termeiben.

(Kilenc ügyvéd védi Hitler.) Müncheni távirat jelenti: A közvéleményt élesen foglalkoztatja a legközelebb bíróság elé kerülő Hitler-féle bűnper, amely egyike lesz a legnagyobbaknak. A vadai három államügyész képviseli, s a vadlítottak védelmét kilenc ügyvéd fogja ellátni. A főtárgyalásra, amelynek pontos idejét még nem állapították meg, a mos ujságírók között amerikai is bejelentették a részvételüket.

Tökéletes szabásu raglanok csak NEUMANN-nál.

(Adományozás.) Löbl Gyula elhalálozása alkalmából koszorúmegvásárlás címén Horváth P. Adár gyűjtéseként 1020 lejt adták át nekünk a Róm. kath. szegény gyermekek felegyélésére. Az adományozott összeget rendezési helyére juttatjuk.

(A törvényszéki elnök és az íci-puszi nő.) Legutóbb feltűnést keltő cikkben beszámolt a Brassói Lapok azokról az érdekességekről, amelyek előzményei és okai voltak annak, hogy Urletzeanu V. sepsiszentgyörgyi törvényszéki elnököt nagyváradi járásbíróvá degradálták. Megemlítettük azt is, hogy Urletzeanu törvényszéki elnöki hivatalában és helyiségében nemcsak Justicia, de Venus istenszomszony oltárán is szivesen áldozott, ami nem is lett volna nagyobb baj, ha egy alkalommal véletlenül nem érik tetten az elnök urat. A következmények már ismeretesek. A volt sepsiszentgyörgyi törvényszéki elnök elhelyeztetésének újabb pikáns fejleménye az a ceruzával megírt bizonytalan vonalú levél, amely ma hullott elénk a szerkesztőségi posta tarka egyvelegéből. Ime: „Január 6-ik számjában megjelentekből csak annyit igaz, hogy kiírják az igazat. Urletzeanu tartott ugyan irodájában (!) egy íci, pici, puszi nőt, de a többi, ami írva volt róla, az csak ártatlan ráfogás, ami igazságtalanságból eredt. Kérem ezt közzétenni (egyzével).” (Im a törvényszék.) Csak így. Aláírás nélkül. Cim a törvényszék. S a közzétételért 20 lejt mellékel. A tényállás önként adódik. Egy íci, pici, puszi nő végtelenül a szívére vette Urletzeanu pástörőráinak a megemlítését. Nem írta alá a „helyreigazítást”, mivel mi sem írjuk ki a nevét. Hát akkor miért jelentkezik? Mi diszkrétberek vagyunk nála s kijelentjük, hogy a levélből értesülve — a pici puszi nőről terjesztett vád ártatlan ráfogás, ami igazságtalanságból eredt. A mellékel 20 lejt pedig a Brassói Lapok által kezelt jólékony alaphoz csatoltuk.

(Minden has-spanyolos gyűgyljön meg, hogy elmehessen a Brasovia sportklub által január 26-án szombaton a Redout termeiben tartandó elite-táncs-télyre.

(Befagyott a Duna.) Bukarestből telefonálta tudósítónk: A példátlanul hideg időjárás következtében a Duna vize egészen a tengerig befagyott. A hajóközlekedés teljesen szünetel.

(Még mindig a has-spanyol.) Brassóban még mindig „divatozik” a has-spanyol. Naponta történnek újabb megbetegedések. Ma bejelentették a városi tisztiorvosi hivatalnál, hogy a különös influenza a Honterusz-internátusban is fellépett, még pedig veszedelmes mértékben. A mai napig nem kevesebben, mint harmincan betegedtek meg az internátus növendékei közül. Az orvosi hivatal azonnal intézkedett, hogy a járványos betegnek elkülöníttessenek. A has-spanyol megbetegedések különben továbbra is meglehetősen egybe lefolyásnak, bár sok esetben magas hőmérsékletemelkedést is előidézőnek.

(Rablót áradás egy brassói urinó ellen.) Kellemetlen kalandban volt része Beer Hugónának, Beer Hugó, a Barcasági Bank igazgatója feleségének. Beerné este Fellegvársoron lévő lakásáról a városba akart menni. Midőn a postaépület és a pénzügyi palota között haladt el, hirtelen elébe került két katona, akik utját állták a megtelepített urinóknak és meg akarták fosztani pénzétől. Beerné segélykiáltására a közelben járkáló Fekels szűcsmeister figyelmessé lett, a helyszínen termelt és Beerné megszabadította támadóitól. A rendőrség bevezette a nyomozást.

(*) A Modern mozgó szenzációs hete.) Ma van az orvosi tudomány diada át hirtel és az emter ség üdvét szl gáló „Házasság egészégtana” című film bemutatója, minden felnőtt ember kötelessége e népszerű tudományos filmet megnézni, mert ez a film az emberiség javát szolgálja, oktatva és felvilágosítva mindenkit a házasság magasztos hivatásának a mistériumáról. Szombat, vasárnap az olasz filmgyártás leghatalmasabb alkotását és a Sámson filmek legjobbját mutatja be a Modern mozgó. „Sámson a néma”-t Luciano Albertini a legjobb és a leghatalmasabb alakításának egyikét mutatja be ebben a filmben.

(Ölt a rendőr.) Bukarestből telefonálta tudósítónk: Beszámolt a Brassói Lapok arról a garázdálkodásról, a mely két rendőr vitt végbe a román Szilveszter éjszakáján az egyik külvárosi utcában. Ugyanekkor egy másik, borzalmasabb esemény is történt ugyan csak annak a kerületnek egy másik utcájában. Ilie Vasilescu söfför, aki akkor éjszaka mulatott a Strada 10 Mai-on tartott hazafelé. Utközben-összeszólalkozott egy előtte ismeretlen egyénnel. Az összeszólalkozásba beavatkozott Chita Anton szolgálatot teljesítő rendőr is, aki revolverlővéssékel igyekezett a civakodókat elriasztani. Négy lövést adott le egymásután, az egyik golyó azonban nem a levegőbe röpült, hanem a söfför szívébe fúródott, aki holtan terült el a földön. A rendőrt letartóztatták.

ták. Ugy ebben az ügyben, mint a másik rendőrgarázdálkodás ügyében a bukaresti rendőrprefektúra a legszélesebbkörű nyomozást vezette be.

— Róth Ferenc festőművész festő és rajzoló iskolája megnyílt. További jelentkezéseket a katolikus elemi iskola rajztermében csütörtökön délután 2-4 és pénteken 4-6 óráig elfogad.

(*) Kacagtató estéje az Apollóban. A nagymama kedvence című film a legszorakoztatottabb műsoroknak bizonyult. A darab csekménye rendkívül kellemes, rendezése gazdag, felvételei kitűnők. Főszereplője a humorból kifogyhatatlan Harold Lloyd. Látható márcsak szerdán és csütörtökön. Az Apolló legközelebbi műsora a „Hajótöröttek” című rendkívül nagyszabású izgalmas történet. Jön: A Velencei kalmár, a főszerepben a világ legismertebb művészeivel: Conrad Veidt, Ilya de Putti, Harry Liedtke, Henny Porten, Albert Bassermann, Paul Wegener és Lyda Salomanova.

(*) Fontos Amerikába utazók-nak! Figyelmeztetjük mindazon utasokat, akik 1924. évben Amerikába öhajtanak utazni, hogy utileveiket azonnal le kell küldeni, hogy azokat az amerikai konzulátusnak Bukarestben még idejekorán bemutathassuk a vizum elnyerése végett. Cosulich Line Bucuresti Cal Grivitei 181.

(*) A borszéki borviz az ásványvizek királya. Nagyban eladás az Aronsohn H. és Tsa cégnél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Frajli Orghidan kapu-uccai fűszer és csemege üzletben.

Szenzációs dalujdonságok:

Erdélyi Patat: Süvít a szél	—	—	36	—	L.
Kálmán Andor: Sárga rózsák	—	—	24	—	—
Madaras: Azt beszéltek	—	—	24	—	—
Vajda: Hinta-palinta	—	—	36	—	—
Bánócy: Mint a hulló csillag	—	—	24	—	—
Anyos: Ne bánjatok	—	—	24	—	—

Moraveiz kiadás, mindenütt kapható.

229—924. tan. szám.

Közhírré tesszük szigorú mihez tartás végett a helybeli ujoncozás kerületnek az ujoncok bevonulására vonatkozó következő

HIRDETMEYNT

Miután a katonai beosztásokról szóló rendelet értelmében az 1924. évfolyambeliek (1902. születésűek) 1924. évi február hó 1-én bevonulni tartoznak, a következők tételnek közhírré:

a) Az egész 1924. évfolyam (még pedig úgy azok, kik a sorozásnál jelen vagy attól távol voltak, a tévesen kihagyottak kik a lajstromba utólagosan fel lettek véve) 1924. évi február hó 1-én bevonulni tartozik, a mennyiben az ifjak a gyalogsághoz, lovassághoz vagy a tüzérséghez tartoznak.

b) 1924. évi február hó 5-én mindazon ifjaknak be kell vonulniok, kik a különböző speciális s olgálatokhoz lettek beosztva.

c) 1924. évi március hó 1-én bevonulni tartoznak a saját főttségükre a lovas-sághoz beosztott ifjak a lovakkal együtt.

d) Az összes ifjak vastag téli ruhával jól legyenek felöltözve, hogy a szállítás alkalmánál meg ne hűljenek.

e) Mindazok a kik a fenti határidőben be nem vonulnak, a bíróságnak fognak átadni és szigorúan megbüntettetnek.

A rendőrszét urak felkértek, hogy a vezetésük alatt levő legényseg által használnak oda, hogy az ifjak akadálytalanul jelentkezzenek és hogy idejekorán vonuljanak be.

A brassói ujoncozás kerület ujoncozás irodájának vezetője

JONESCU kapitány.

Brassó, 1924. évi január hó 10-én.

7170 A városi tanács.

Törökországba való szállításokhoz információkat vámtételekre stb.

vonatkozólag dímentesen ad

KEMAL PACHA & CO., CONSTANTINOPLE KÉPVISELŐJE

„VIB A” EXPORT-IMPORT, TIMIȘOARA I., STR. EMINESCU I., III. EM. 3.

Felvez rendelesek 8000 calorias

Tchomlyy török széne.

„Lloyd” 1.08 8.006

óra

elegáns

és pontos.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

MODERN MOZGÓ

1924. január 16-17-18-án:

HÁZASSÁG EGÉSZSÉGTANA.

TUDOMÁNYOS FIMSZENZÁCIÓ.

Jön! SÁMSON, A NÉMA. Jön!

SPORT

(x) Az országos szkibob és rodli bajnoki versenyek. Alábbiakban közöljük az FSSR téli szakosztálya által négy napra tervezett és Szinajában megtartandó országos bajnoksági versenyek (szki, bob és rodli) programját. Február harmadikán délelőtt 9 órakor 30 kilométeres kitartó verseny, 9 h 45 hat kilométeres ifjúsági és hat kilométeres női szkiverseny. Délután bobversenyek, ugyisintén 4-én délelőtt. Február 4-én délután két órakor egyes és kettős rodliversenyek. Február 5-én délelőtt 10 órai kezdettel kombinált szki verseny (12—14 km.) Félúzenegy órakor katonai verseny. Délután három órakor egyéni ugróverseny (három próba). Ugróverseny a kombinált versenyhez délután három órakor. (2 próba). Február 6-án délelőtt 9 órakor Szki-jorning, (lőhajítás szkivel), ifjúsági ugróverseny (három próba) tíz órakor délelőtt. Délután négy órakor a szinajai Sport Club helyiségeiben díjkiosztás. A résztvevők magas százaléku kedvezményben részesülnek. Nevezések február hó 1-ig az FSSR központi irodájában, Strada Clemenceau 6 szám alá küldendők, vagy a verseny előtti estig Szinajában adandók le. Nevezési díj 20 lej számonként és 150 lej bobbyként és versenyenként.

(x) Az országos korcsolyázó bajnoki versenyek. Az FSSR központi korcsolyázó bizottsága január 26 és 27-én rendezi meg Románia első korcsolyázó bajnoki versenyét Bukarestben. Nevezési díj 60 lej, nevezési zárlat január 26-ika reggeli 8 óra. Az FSSR Strada Clemenceau 6 szám alatti székházába küldendők be a nevezések. A kerületeknél működő jégalbizottságok az érdeklődők rendelkezésére bocsátják a részletes programot, melyeken a kötelező figurák (mükorcsolyázás) vannak feltüntetve. A verseny állhat kötelező előírt figurából és három perces szá. a. mükorcsolyázásból. Azonkívül 500 m. m. gyors és 5000 méter kitartó versenyről. Férfi verseny 26, női verseny 27-én lesz megtartva.

(x) Franciaországban győztek a Vasasok. Budapestről jelentik: Az MLSZ. tilalma ellenére a Vasasok mérkőztek Franciaországban. Rouneuból jelentik: A Vasasok az ottani csapat felett 3:1 arányu győzelmet arattak.

Dr. Fischer Gyula

orvosi laboratoriuma

BRASSÓ, ÁRV.-HAZ-UTCA 25.

TELEFON 580.

Szakorvosi kezelés bőr- és nemi betegek részére.

Röntgenvizsgálat, Röntgenkezelés és viilanyfeny (Quarzlámpa) besugárzás

belső-, sebészti és bőrbetegek részére.

Szerezzen híveket a

„BRASSÓI LAPOK”-nak

KISIPAR

A kisipar hitelének szervezése

Bécsben a kisiparos tíz százalékra kap pen t, — nálunk legalább harminckettőt fizet

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, január 15. A kisipar hitelének szervezése mindenütt foglalkoztatja a gazdasági élet vezetőit, mert még a fejlett ipari életet élő államok sem engedhetik meg azt a fényűzést maguknak, hogy a kisipart kikapcsolják a nemzeti termelésből.

Igy bécsi tudósítónk azt jelenti, hogy ott a kisipar és vele a kiskereskedelem hiteligényeinek biztosítására nem is a pénzintézetek, hanem a biztosító-intézetek létesítettek társulást, a melynek a címe Osztrák Leszámitolási Szövetség. A társulatban a legtöbb hatalmas osztrák és külföldi biztosító intézet részt vesz, s a hitelnyújtási feltételek olyanok, hogy valóban megfelelnek a nagyszabású intézetek erkölcsi színvonalának.

A leszámitolási kamatláb a hivatalos kamatlábat csak 0.7—1.4 százalékkal haladja meg, így ma mindössze 9.7—10.4 százalékot tesz, mert a bécsi hivatalos kamatláb ma 9 százalék. A leszámitolási összegekből a folyósítások visszatartanak 5 százalékot, az esetleg be nem hajtható váltókból eredő kár fedezetül; ezt az összeget azonban természetesen lejáralkor, illetve rendezéskor az összegbe betudják. Bár csak a kisipar és a kiskereskedelem hitelének biztosításáról van szó, a folyósításnak mégis az az érthető feltétele, hogy csak bejegyzett vállalatoknak nyújtanak hi-

telt. A legkisebb összeg három millió osztrák korona, ami a mai árfolyam mellett körülbelül 8—9.000 lejnek felel meg. tehát a mai nyersanyagárak mellett valóban kicsiny összeg, ami a kisipar igényeinek megfelelhet.

Hogy áll ezzel szemben a kisipari hitel ügye Romániában? Nem kell sokat beszélnünk erről a kérdéssel, mert mindenki tudtul ismeri annak állását. De hadd mondjuk el mégis Brassó egyik legkitűnőbb, képzett, a város legelőkelőbb utcájában nyílt üzlettel bíró kisiparosnak a felvilágosításait, mivel e kérdéssel beszélgettünk, s ki ezeket mondta:

A rendeletek a kisipari munkánál 30 százalékos polgári hasznót engedélyeznek, ellenben én, aki üzletem természeténél fogva a bankhitelre reá vagyok utalva, évi 32 százalékos kamatot fizetek a kölcsönvett összegért. Mivel pedig az én üzletágamban csak egyszer van évente idény, természetesen nem is forgathatom meg többször az átvett tőkét, tehát már e nyers számítás szerint is multhatatlanul reálízok a bank pénzére. S miután az az engedélyezett 30 százalékos haszon csak bruttó haszon, amit számtalan kiadás terhel, — helyzetemet akárhígy megítélhet. S ugyanilyen helyzetben vannak azok az iparos-társaim, akik elég szerencsésnek ahhoz, hogy ma hitelt kapjanak.

helyzetbe, hogy raktárra termelhessem, mert csak a szövetkezeti forma biztosítja a tagoknak a nyersanyagot, a munka átvételekor való azonnali fizetést, és így az állandó, zavartalan üzemet; sőt még a gépi berendezés hiányát is csak a szövetkezetek tudják kipótolni a szükséges gépek felállításával.

A piaci viszonyok ismerete alapján állíthatjuk, hogy minden bolti készáru számára azonnali készpénzfizetés alapján van vevő, ha a termelés egyenletes, bőséges, és kielégítő minőséget nyújt. Kis tételeket nem tud a kereskedelem összegyűjteni, mert nem tudja biztosítani a vevőjét arról, hogy másodszor is ugyanazt az árut fogja kapni. — És kis termelővel nem tud mit kezdeni a bank, a nagytőke, amely pedig szívesen veszi a nagyszabású üzleteket.

A kisipar jövője tehát a raktári munkában és másfelől a szövetkezésben van. Csak a szövetkezett kisipar lesz egyenlő értékű versenytársa a gyáriparnak, amely a szerveztelen kisiparost lélek alapjában támadja meg.

A szabóipar helyzete Brassóban. A múlt év vége felé oly hosszú időn át tartó bérharc a mesterek álláspontjának érvényrejutásával végződött, s ma már a munkásokkal dolgozó nagyobb üzemek igen kevés kivétellel elfogadták a közösen megalkotott munkarendet és a darab-bérendszert, sajnos, még mindig vannak egyesek, akik ennek helyes és közérdekű voltát nem látták be, s ma is a régi rendszer alapján dolgoztatnak. A munkabérszabályzatot annak idején lapunk részletesen közölte. A szabóipar helyzete Brassóban nem valami virágzó, a forgalom még az ünnepek előtt sem élénkült fel. — Azok az árak, melyeket a szabóiparos munkájáért a vevőnek, vagy megrendelőnek felszámít, nem egységesek, aminek fő oka az, hogy Brassóban körülbelül száz önálló szabóiparos van, de ezek közül körülbelül kétharmad rész segédmunkások nélkül; legfeljebb egy tanonccal dolgozik és így nem lévén szoros kalkulációra kényszerítve, gyakran olyan áron is szállít munkát, ami mellett saját munkadíját is a ig keresi meg; s helyzete annyival rosszabb a murvásánál, hogy jövedelme nem rendszeres, a munkák ellenben minden szombaton megkaphatja a maga fizetését. — Jobb közép műhelyekben a következő árak vannak érvényben: fazon 1400—1600 lej, kivételesen azonban egész 20 0 lejig fel megy a fazon ára és vannak mesterek a kik 1400 lej alatt is elvállalják, nadrág 340—350 lej; fordítás 150—200 lejig drágább, mint a fazon; vasalás jobb műhelyekben 60—80 lej, és feljebb aszerint, hogy a varrás, tisztítás mennyi munkát ad. — Létsz ruha a mester által szállított anyagból 3200—6000 lej között, tavaszi kabát ugyanugy. — Az ipar súlyos helyzetét a kisiparosok felfogása szerint csak a darabszám szerint való munkadíjazás mentette meg annyira, amennyire van; mert óráberes rendszer mellett ma alig volna némi foglalkoztatása a brassói szabóiparosoknak.

Szövetáruk Kolozsavart. Az I. L. Kolozsavartól a következő árakat közli: Az öltönynek való szövet ára méterenként 600—1000, a télikabát szövetek ára 150—2000. a csikosnadrág szövetek árai pedig 1200 lej körül váltakoznak. A bélésszövetek a következők: gypju sereg 250—300, gypju cloth 120—160, ujjá bélések 60—120, nadrág zseb 50—100, erősség vászon 50—120, vattelin 160—280 lej. Cérna olasz 4 0 yardos 10 lej, gépselyem 50 méter 4 lej, gomblyuk kötő selyem 20 méter 8 lej. A gombok árai különbözők. Munkások órábérére 8—20 lej, amely műhelyenként változik. Napibér 100 lejtől felfelé.

A kolozsavári kovácsmesterek árszabása. A J. L. jelenti Kolozsavartól a következő árakat: Egy darab egylovas szekér felvasalása 4000, egy darab egylovas szekér felvasalása szimján 3500, 4 darab uj kerék, szekérhez munkadíj 7.0. 1 darab elő megvasalása ócska vassal 200. 1 darab hátú megvasalása ócska vassal 170. (uj cugok és csavarok külön fizetendők) 1 darab uj felhérc megvasalása ócska vassal 30. 1 darab uj felhérc megvasalása uj vassal 100 1 pár közfűp létra megvasalása ócska vassal 350, 1 pár közfűp létra megvasalása uj vassal 60 1 löcsvasalás ócska vassal 20, 1 darab löcsvasalás kapus kovával uj vassal 80. 1 darab uj első saroglya ócska vassal 60. 1 darab uj hátulsó saroglya ócska vassal 20. 1 darab hámfavasalás ócskavassal 10. 1 darab sármentő vasalás ócska vassal 20. 1 darab fergettyű vasalás ócska vassal 15. 1 darab fűles tengely vég-szeg ócska vassal 10 lej. Lőszekérhez: 1 darab löcszugsvas 10. 1 darab löcskarika első 10. 1 darab löcskarika hátulsó 15 lej. Ökörseker: 1 darab uj ökör szekér megvasalása uj vassal 3500.

Közzgazdaság

A mai pénzpiac

Kedd, január 15.

A világpiacra nyitáskor a francia frank sokkal gyengébb volt a tegnap zárati árfolyamoknál, de jobb, mint a tegnap utóézősden volt; zárlati még javult is valamennyire, nem lehetetlen, hogy tegnap volt a francia frank legmélyebb pontján.

Az erdélyi pénzpiac ma már nem mer a a párisi árfolyamok ismerete nélkül dolgozni, s így történt, hogy ma délelőtti a piac teljesen üzletellen volt. Reggel 36, később 33.15 lejes svájci franknak megfelelő alapon értékeit az idegen pénznemeket s egészen úgy, mint Bukarest. A többi árfolyamok: cseh korona 6.00—6.04, angol font 880—885, dollár 27—209, olasz líra 8.90—9.00, francia frank 890.

Délután a párisi előézősde javuló hírére megindult a kínálat és óráról-órára estek az árfolyamok, estére már 3130 lejes svájci franknak megfelelő alapon folyt igen élénk üzletkötés.

Mai zárlatok:

Zürichi devizák: egy dollár 5.78 és fél, egy angol font 24.59, száz francia frank 25.80. (nyitás 25.15), száz olasz líra 25.60, száz cseh korona 16.80, és fél, száz lej 2.90, tízezer magyar korona 2.05, tízezer osztrák 0.81 és egyenved, száz billió német márka 132.

Bukaresti déli zárlat: Egy francia frank 9.10, egy angol font 8.85, egy olasz líra 8.95, egy svájci frank 36.80, egy dollár 208, egy cseh korona 6.00, száz osztrák korona 29 és egyenved, száz magyar 1.00 lej.

(—) Budapesti értéktőzsde. A mai tőzsdénap erős árfolyamsüvedéssel indult. Zárlat felé a hangulat javult, de azért a zárlati árfolyamok átlag 5—7 százalékkal alacsonyabbak a tegnapiaknál. A kosztépénz hiv. jegyzése 1.5—1.885%. A kosztépénz tegnap jegyzék előző hivatalosan. Zárlati árfolyamok ezer koronákban: Magyar hitel 598, Osztrák hitel 156, Salgó 621, Rima 128, Délisvut 99 és fél. Államvasut 390, Kohó 883, Atlantika 43 és fél. Ganzdanubius 4325, Köszén 2515. Papir 43, Nasici 2000, Földhitelbank 255, Viktória 196, Kereskedelmi hitel 26 és fél, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1305, Beocsini 1075, Urikányi 810, Láng 150, Lip ták 19, Schlik 102, Brassói 365, Zabóla 133, Baróti 13 és háromnegyed, Cukoripar 3025, Klótid 115, Temesi szesz 105, Hungária Műtrágya 218, Olasz Bank 28, Angol-Magyar Bank 88, Leszámitoló 112, Magyar-Cseh Bank 24, Neva 129, Kronber-perfa 14 és háromnegyed, Közúti 40, Csáky 26, Irró 120 (1), Magnezit 3100, Viktória Butor 12, Cfa 610, Malomsoki 13, Pesti Hazai 1410.

(—) Budapesti terménitőzsde. Budapesti buza 125.000, rozs 98.000, takarmányárpa 102000, tengeri 98.00 koronára.

(—) A Banca Albina brassói devizaosztályának telefonszáma 602 és 94. — Vesz és elad mindennemű idegen devizát effektív bankjegyet a legjobb árfolyamokon.

REGÉNY CSARNOK

Simonyi obesterné.

Regény.

(13)

Irta: KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA.

A polgármesterné briliáns diadémjét erősítette meg a remekbe fésült fehér parokáján.

Berontott Lizi. Odaszaladt Máriához. Összecapta a két tenyerét.

— Ó én szépségem! Ó én királ, ném i Ma egy sem lesz olyan szép a bában, mint az én baranykam!

— Lehet, hogy szép vagyok, — mosolyogott öntetten a lány, — de azért az is lehet, hogy petrezselmet fogok arulni.

— Hogy mondhatst ilyent! — bámult Julia, — hisz én mindig sokat tancolok az estélyeken.

— Az egészen más. Te, Hiller Julia, a gondos és nepszerű polgármester leánya, sokat fogsz tancolni ma is. Mig én a szegény árva, — lehetek bármilyen szép, ülni fogok.

Egy lázadó fűrtöt igazított meg a homlokán.

— Ó csak a nagymazurra akadna táncosom! ekkor kilennék elégtive teljesen!

Besuhogott a szobába Josefin Tánti is. Lavendula színű selyem ruhaja még kiemelte a bore sargaságát, mit a kipirosított arc sem tudott kellőleg ellensúlyozni. Az óriási fehér paróka egész gruteszk figurat csinált belőle. Kocsiba ültek.

Máriának alig volt ideje gondolkozni a zökögő kocsi félhomályában, mar ott voltak a lépcsőház szőnyegén. Letette a prémes köpenyét. A szíve majdnem fájdalmasan dobogott.

A lépcsőn diszesen öltözött bál vendégek között mentek fel, kik nyájasan üdvözölték a polgármester urat és családját.

Ahogy az első fényesen világított terembe léptek, Mária szinte elszédült a különböző hangok zsongásától. Azonban mégis kíváncsian tekintett az óriási tükrök felé és örömmel konstaltta a saját szépségét.

Csend lett egyszerre. A polgármester ur beszélt. Üdvözölte a várost fölmentő hadseregét: gróf Kálnoky Antal generális ó exelenciáját.

A tabornok tiszta németiséggel felelt. Megköszönte a város vendégszeretét s arról biztosította a lakosságot, hogy: Troppau városa a kálnokianum ezred fölviigázata alatt áll s amig ők itt lesznek: az ellenség nem fogja betenni a lábát, nem fogja felútni táborát a városban.

Óriási hoch fogadta a nyilatkozatot. Mária addig-addig furakodott előre, mig a terem ajtójához ért.

Pompás látvány bilincselte le az érdeklődését.

A generális körül — fényes egyenruhájukban — ott álltak a magyar huszarak: távolabb az osztrák hadsereg tisztjei.

— De lám, lám ki az ott a tabornok balján? Az a mesebe való szép férfi!... Hisz ez az én tegnapi ismeretlenem! — ujjongott magában, — ma megfogom ismerni!... Szívére szorította a kezét.

Körülötte halk suttogás támad. Az egyik városi hivatalnok magyarulta Schulhof Johanesznek a nevet:

— A generális magyar mágán; egy dugsgazdag gróf. Mellette balról a sógora! Simonyi György major. Ennek báróné a felesége,...

Mária úgy érezte, mintha főbe ütötték volna. Könny szökött a szemébe.

— Házas ember!...

Dacosan villant meg a szeme:

— Elfogom hódítani a feleségétől!

A polgármester ur családjának utat nyitottak ezalatt. A zenekar megszólalt. A párok tancra készültek.

Grof Kálnoky generális Hiller polgármesterné öngyságával nyitotta meg a bált. Akadt táncosa Juliának is; csak Mária maradt ott a Tántu mellett, ki kárörömmel nézte az igazított leányt.

Jelt adtak a nagymazurra.

Simonyi főtrázsamaster ur diadalmasan nézett maga körül. Tancosnét keresett és végig mustralta a holgyeket. Az arcan csalódás lalszott, mig egyszerre Mariára esett a tekintete.

— Ki ez a desperált arcu szép leány? — kérde egy mellette álló urtól. — Olyan ismerős előttem.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

A raktárra dolgozó kisiparos

A vásárok alkonya A bolti készáru termelése szövetkezeti alapon

BRASSÓ, január 15. A kisipar szempontjából ez a cím majdnem érthetetlenül hangzik, pedig bizonyos, hogy ennek a fontos nemzetgazdasági termelő tényezőnek legsúlyosabb feladatai épen ennek a két forgalomnak az összekapcsolásával tartoznak egybe.

Ma még a kisipar nem dolgozik raktárra, — kivéve talán a vásározó kisiparosokat, akiknek a száma azonban egyre fogy, még pedig a vásározás nehézségei miatt. — A vásárok ma már kimennek a divatból; jelentőségük egyre csökken, mert vagy van a falusi népnek pénze és ebben az esetben nem várja meg a vásárt, hanem a legközelebbi városban fedezi vala mennyi szükségét, vagy nincs pénze és akkor meg hiába fizeti a kisiparos a drága fuvar, hiába rongálja áruát a ki és berakással, hiába teszi ki magát a morgó iparosnál majdnem elkerülhetetlen surló dásnak a helyi hatóságokkal, mégsem fog tudni eladni semmit, s ma a leggyakoribb eset az, hogy a vásározó kisiparos még a költségeit sem tudja a vásáron összegyűjteni.

A vásárok ideje elmúlt, ezzel le kell számolnia a kisiparosnak. De a raktáron való dolgozásnak megvan az új jelentősége és csak a kisiparoson múlik, hogy ezt a kínálkozó lehetőséget ki tudja-e használni, vagy nem, — és ez a lehetőség az ugynevezett konfekció áru, a bolti készáru készítésében áll, amire mondhatni korlátlan vevőkönység van.

A készáru-előállító, vagy konfekcionáló ipar az egész világon mindenütt óriási fejlődésnek indult, de azért még csak egy hányadát tudja előállítani a valóságos szükségletnek. Az Északamerikai Egyesült Államok iparának negyödöd része, vagy ennél még nagyobb hányada bolti raktárra dolgozik, s a mérték után dolgozó ipar már csak egyes fényűzési szükségleteinél maradt meg; Németországban, Ausztriában, Csehszlovákiában szintén igen nagy jelentősége van a bolti-áru-gyártásnak és különösen Ausztria az, amelyet készruha, lé z i ó és más ké záru-termé e tett iparilag naggyá.

Nálunk ellenben ennek az ipari termelési ágának még csak a kezdetei vannak meg. A cipő-gyártásban a legfejlettebb, léni és nőruhában, fehérneműben, és számtalan más cikkben azonban még a kezdet kezdetén van. — S szerintünk a kisiparra vár az a feladat, hogy a készáru nak raktáron való termelését a kezébe vegye, amivel egy csapásra megoldaná az országos nemzetgazdaságnak egyik legsúlyosabb kérdését és a saját bajait is megszüntetné.

Természetesen ennek csak egyetlenegy olyan módja van, ami a kisipar létezőkeivel egyezik és ez a szövetkezeti forma. Csak az ipari termelő és beszerző szövetkezetek juttathatják a kisipart abba a

Ház, pítésre alkalmas TELKEK óbrassóban ELADÓK

Felvilágosítást ad **Rohay Károly** Hosszu-ucca
2. sz. napont 12 2-ig. 7172

Megvételre kerestetik egy 000 mm
dob-szélességű cséplőgarnitúra gőz
vagy benzin erőre berendezve és
egy lóhere cséplőszekrény.

Ajánlatok ár, fizetési kötelezettség,
gyártmány és a gép mostani
állapotának megadásával

MÜLL JÁNOS CODLEA

Feketehalom 377. sz. alá küldendők. 71

Schiel Testvérek

gépgyár r. t.

városi lerakata **BRASSÓ**
raktáron tart és eredeti gyári
árban árusít:

Gyapjufésőt,

Csiszolókorongot,

Mayer és Schmidt, csiszolóművektől,

Reszelőt, eredeti Fischer-féle és St. Egyed vas-

Drótkötelet, és acélpár Tar-

Golyóscsapágyat, F. & S. 149

Mindennemű villamosanyagok,
motorok és izzólámpák
viz- és gőzberendezési tárgyak,
!! csövek, fittingek és armaturák !!

HIRSCHL & Comp.

TIMIȘOARA IV. Bv. BERTHELOT 7.

Telefon 7-17, 16-76. Sürgönc.: Hirschlék.

TÖZSDEI HIRLAP

az utódállamok egyetlen nagy gazdaságpolitikai
napilapja. Megjelenik naponta délután 8-10 óra-
dal terjedelemben Budapesten. Az össze-
foglaló hírek pontos és hiteles árfolyamai. De-
vizálmegjelenések. Áru- és Gazdasági hírek az
utódállamokból. A TÖZSDEI HIRLAP a legje-
tebb, legújabb magyar napilap. Min-
den hirdetés feltételül eredményt jár Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, V.
Vilmos császár-ut 78. — Bécsi szerkesztőség:
WIEN, VI. Köstlerg. 4. — Szemere Pál. Lapi-
ladonos TÖZSDEI HIRLAP Részvénytársaság.
— Főszerkesztő: FODOR OSZKÁR. —

2020 **ELSO** Lloyd 1895
ERDÉLYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁR
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19.
Tel. interurb 218. Sürgöncim: Juvaere Cluj.

Ékszerárugyártás és nagykereskedés!
Fogászati arany és forrasztó! Arany-, ezüst-, platina-
bevitel! Klenze és Schwarzwald órákban vala-
mint kina-ezüst tárgyakban nagy lerakati
Csak viszontelárusítónak!

400—500 ezer lei tőkével

utl- és üzletársat keres sürgősen, Amerikát
járt és ottani viszonyokat teljesen ismerő
egyen, egy Amerika bármely államában
maximum 1 esztendő alatt lebonyolítható
biztos, teljesen kockázatmentes, több mil-
liót eredményező új üzletághoz. Nyelvtudás
nem szükséges. Beutazás engedélyezve. Meg-
keresések özv. Jurinits Jánosné, Zlatna
(Alba de jos) címre ajánlaton küldendők.

Körisgömbfát

vásárol állandóan waggonoként.

ROBERT CHRISTEL és Tsa.

FAÁRUGYÁR, FEKETEHALOM.

RAKTÁRRÓL ELADÓ GÉPEK.

Gőzgépek:

2 drb. 60—70 HP félstabil gőzgép 12 atm 200 ford.

A. Heucke gyártm.

25—30 HP gőzlokomobil 8 atm. 130 ford. Ruston Prock-
tor gyártm.

20—25 HP gőzlokomobil 7 atm. 120 ford. G. Sigl gyártm.

Motorok:

7 HP nyersolajmotor, 400 ford. Bolinder gyártm.

6 HP benzinmotoros favágógép vasvázás, 600 ford. Ra-
pid gyártm.

4 HP benzinmotoros iparvasuthajtógép, Puch gyártm. haj-
tány v. iparvasuti kocsi hajtására, hasznos teher 2500 kg.

Villamos gépek:

6 HP villanymotor, forgóáramu, 220 Volt, bécsi gyártm.

Egyenáramu dinamogép 110 Volt, 15 Ampére, Ganz gyártm.

Malomgépek:

1 sz Nemzeti gabonatisztítógép 600 kg. Óra, Graepel gyártm.

2 sz ventilátor, Schiel gyártm.

2 sz tömlős porszűrő, Schiel gyártm.

Transmissiók, szíjkerekek stb.

Famegmunkáló gépek:

500 mm vastagsággyalugép, előtéttel, Weiss Manfréd gyártm.

700 mm szalagfűrész, Kirchner gyártm.

Komplett cséplő garnitúra:

12 HP benzinlokomobil 1911. évbeli, Podwinecz & Heiss-
ler gyártm.

1000 mm cséplőszekrény 1913. évbeli Hoffherr & Schrantz
gyártm.

CSIHA & RÁKOSI

Brassó, Egres-u. 7. sz.

Telefon 3-82. Sürgöncim: CSIHA BRASOV. Telefon 3-82.

1000 kgr. tűzifa Lei 730.-

Megrendelhető az Erdélyi Leszámitoló
Banknál, Virág-sor 12. szám alatt.

!!!! GYŐZŐDJÖN MEG SZEMÉLYESEN !!!!!

NEM MESE, HANEM VALÓSÁG, HOGY

SOCI GYÖRGY POSZTÓÁRU GYÁRI LERAKATÁBAN

A JANUÁR ÉS FEBRUÁR

HAVI FARSANGI

IDÉNYRE MINDEN RAK-

TÁRON LEVŐ BEL- ÉS

KÜLFÖLDI POSZTÓ- II

ÁRUBÓL A NAPI ÁRBÓL

!!!! BRASOV, !!!!!

WEISZ MIHÁLY-U. 18.

10 SZÁZALÉK

ENGEDMÉNYT AD!

SÉGIÖ. 7172

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN !!!!!

„GANZ“-féle

Villamossági Részvény-
társaság és Tarsa CIUJ.

Sürgöncim: ALTERNO. Telefon 991. Strada Reg. Maria 16.

Villamos generatorok, dynamók, motorok
és transzformatorokból, valamint váltóáramu
árammérő órákból és szerelési anyagok-
ból állandó nagy raktár. :: Bizományi
raktár minden nagyobb városban.
KÖLTSÉGVETÉSEKETDIJMENTESEN AD.

Ganz és Társa Danubius R. T. képvisellete

benzinmotorokra, szivógázmotorokra, centrifugális szivattyukra, téglá-
gyári berendezésekre és vasuti kocsikra, valamint azok tartozékaira.

Lloyd 1517 1458

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 2-1 lei. — Vastagabb betűvel

4-1 lei. — Legkisebb apróhirdetés 20 lei.

Csak válaszbellyel felszerelt kérdézőkördéseknél
válaszolunk. — Apróhirdetéseket a fenti erede-
alak mellett bizományosunknál is feladhat minde-
helységben, aki aztán pontosan továbbítja kiadó
hivatalunkhoz.

Butorozott szobát keres szerényigény-
intelligens fiatalember a belvárosban, lehetőleg
külön bejárattal. Bővebbet a Brassói Lapok kiadó
hivatalában. 697

Eladó hagyma 6 lei kg-ként. Var-u. 36. 716

Antik-butorok, cseresznyefa nagy szek-
rény, fiókos-szekrény íróasztallal, szilfa antik-szek-
rény fiókokkal, diófa sarok vitrin, Schöberl szék-
éjjel ág — barok-szalongarnitúra ujonnan áthuzva
palisander fából, tükrös sarok vitrinekkel, nagy
metszett tükör- varrógép és régiségek eladók. —
Antik-va, Árvaház-ucca 5. 715

Remek perzsaszőnyeg 8x4 méte-
res, kitűnő karban, igen szép minta, méltányos ár-
eladó. **Antik-va**, Árvaház-ucca 5. 715

Gyönyörű régiségek: gömbölyű asz-
tal berakással, két ajtos vitrin intarziakkal, antik
órák, kelyhek, teljes lovagpáncél, valódi porcellán
nippek, é. üstneműek, perzsa-szőnyeg, antik szek-
rények cseresznye- és cédrus fából, színes pohá-
rak, igazgyöngy nyakékek és sok minden régiség
becsáron alul eladó. **Antik-kiállítás**
Kolostor-ucca 5. szám. 715

Eladó kétüléses csukott használt kocsi, jókarban
szolid háboru előtti gyártmány. Megtekinthető Sa-
lomon és Kohn telepen a Bertalan állomásnál.
Tel p telefon 202. 714

Állást keres keres akadémiát végzet-
több évi praxissal román, magyar, német nyelv-
bíró fiatal nőtlen tisztviselő. Ajánlatok „Szorga-
mas III.” jelűre a kiadóba kéretnek. 714

Női, leányka- és férfiruhák kabát-
szépen és olcsón a leggyorsabban készülni
Gyar-ut 3., földszint balra. (Sarkon patika).
Ugyanott smyrna, kelim munkák, gobelin-
kötött és horgott ruhák, jumperek és mas kez-
munkák készítése is elvállaltatik. 714

Szőnyegszövedőszekert keresek meg-
vételre kisebb mértetben, jó állapotban. Ajánlatok
mért és rendszer megjelölésével „Szövedőszekert” je-
lűre a kiadóhivatalba kérek. 714

Eladó Sepsiszentgyörgyön Bu-
vardul Regele Ferdinand 20. szám alatti kőház
gyümölcs-ös kerttel. 714

Kiadó egy szép világos, 2 ágyas szoba
Var-ucca 16. 715

Veszek antik tárgyakat, buto t, festmény-
porcellánt és dísz tárgyakat — **Ugyanott**
eladó egy vitrin, antik vazák, poharak, órák és s-
aprós-g, asztal alá való szőnyeg, konzol-tükr-
butordarabok, gyermek-kocsi, gyermek vas-gy, eg-
szanitész szoba-gőzfürdő, egy tizedes mérő-
Ózv Bernáthné Sepsiszentgyörgy, Cuza Voda (O-
ucc.) 31. sz. 715

Keresek egy Bernáthegyi vag-
Neu-Foundlandi kutyát, esetleg eg-
dán doggot, csakis teljesen kifejlett állat-
Ajánlatokat ár megjelölés és mellett kérem Pál-
Béla Páva, u. p. Zabola Jud. Treiscaune cím-
küldeni. 715

Egyedül áló, vagyonos, középkorú, üzleti szá-
mához tartozó ur, nőstény céljából ismeret-eg-
keres egy serény özvegyet vagy idő ebb leam-
nyal, egy kis vagyonnal. Ajánlatok „B-Idő-
otthon” jelűre a „Saxonia” Hirdető In-
dához címzendők. 717

Brassó közveten közelében egy jóforgalm-
rőfös-üzlet épülettel együtt előnyös fizetési felté-
telek mellett eladó. **Belvárosban** egy ház
amelyben egy elegáns háromszobás, fürdőszoba-
lakás azonnal ült, eladó. **Belvárosban**
szobából álló ház üres üzlethelyiséggel, olcsón
adó. Bővebbet Mercur hirdetőben, Virág-sor 12. 717

BIRI NÉNI Szakácskönyve

„BRASSÓI LAPOK” KIADÁSA

ÁRA 75 LEI.

Kapható minden könyvkeres-
kedésben és a „Brassói Lapok”
minden bizományosánál.